

**CONSEIL DE LA POLITIQUE SCIENTIFIQUE
RAAD VOOR HET WETENSCHAPSBELEID**

RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE - BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Advies nr. 54

Betreffende het voorontwerp van ordonnantie tot wijziging van de ordonnantie van 27 oktober 2016 (de zogenaamde 'open data ordonnantie') en tot omzetting van de 'open data Richtlijn' 2019/1024/EU van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 inzake open data en het hergebruik van overheidsinformatie.

De Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (RWBBHG) is een onafhankelijk adviesorgaan van de Brusselse Regering. Deze raad bestaat uit vertegenwoordigers van universiteiten en hogescholen, werkgevers, werknemers en centra voor collectief onderzoek van de Regering.

Dit advies werd op 22 april 2021 goedgekeurd.

Context

Op 1 april 2021 heeft de Brusselse Hoofdstedelijke Regering in eerste lezing het voorontwerp van ordonnantie¹ tot wijziging van de ordonnantie van 27 oktober 2016 (de zogenaamde 'open data ordonnantie') goedgekeurd. Het gaat om een omzetting van Richtlijn (EU) 2019/1024 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 inzake open data en het hergebruik van overheidsinformatie.

Er dient op te worden gewezen dat bijlage I betreffende de hoogwaardige datasets, vermeld in artikel 18, niet ter beschikking van de Raad werd gesteld.

Advies van de RWB^{BHG}

1. Artikel 10 over de onderzoeksgegevens

De Raad heeft vastgesteld dat het voorontwerp van de Regering niet volledig in overeenstemming is met de Europese richtlijn. Er dient meer bepaald te worden gewezen op het feit dat er geen enkele bepaling is opgenomen waarin artikel 10 van de richtlijn wordt overgenomen. Dit artikel 10 over de onderzoeksgegevens luidt als volgt:

- De lidstaten ondersteunen de beschikbaarheid van onderzoeksgegevens middels nationale beleidsmaatregelen en relevante acties om met overheidsmiddelen gefinancierde onderzoeksgegevens beschikbaar te stellen ('openaccessbeleid') volgens het beginsel 'open door standaardinstellingen' ('open by default') en verenigbaar met de FAIR-beginselen. In dat verband worden problemen met betrekking tot intellectuele eigendomsrechten, bescherming en vertrouwelijkheid van persoonsgegevens, beveiliging en rechtmatige handelsbelangen in aanmerking genomen in overeenstemming met het beginsel 'zo open als mogelijk, zo gesloten als nodig' ('as open as possible, as closed as necessary'). Dat openaccessbeleid is gericht tot onderzoeksinstellingen en organisaties die onderzoek financieren. Onverminderd artikel 1, lid 2, punt c), zijn onderzoeksgegevens herbruikbaar voor commerciële of niet-commerciële doeleinden overeenkomstig de hoofdstukken III en IV voor zover die gegevens met overheidsmiddelen zijn gefinancierd en onderzoekers, onderzoeksinstellingen of organisaties die onderzoek financieren ze al openbaar hebben gemaakt via een institutionele of thematische databank. In dat verband moet rekening worden gehouden met rechtmatige handelsbelangen, activiteiten inzake kennisoverdracht en de reeds bestaande intellectuele-eigendomsrechten.

Deze laatste dubbele voorwaarde van artikel 10.2. is voor de universiteiten echter van zeer groot belang. Dit artikel stelt dat de onderzoeksgegevens herbruikbaar zijn voor commerciële of niet-commerciële doeleinden voor zover die gegevens met overheidsmiddelen zijn gefinancierd en onderzoekers, onderzoeksinstellingen of organisaties die onderzoek financieren ze al openbaar hebben gemaakt via een institutionele of thematische databank. In dat verband moet rekening worden gehouden met rechtmatige handelsbelangen, activiteiten inzake kennisoverdracht en de reeds bestaande intellectuele eigendomsrechten. In de Vlaamse wetgeving is deze regeling echter als dusdanig overgenomen voor de onderzoeksgegevens van de universiteiten, zodat de verplichting enkel geldt als het gaat om gegevens die met overheidsmiddelen zijn gefinancierd en openbaar werden gemaakt.

¹ Dit ontwerp van ordonnantie kan worden geraadpleegd via de volgende link: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:32019L1024>.

De Raad vraagt dan ook aan de Regering om dit punt expliciet in haar ordonnantie op te nemen of te motiveren waarom de Brusselse Regering hiertoe niet bereid is. Het zou echter wenselijk zijn dat de Brusselse Regering bevestigt dat zij de bepalingen inzake het hergebruik van onderzoeksgegevens als omvattende de bovenvermelde uitzonderingen interpreteert.

2. Terbeschikkingstelling van administratieve documenten

Over het algemeen betreft de Raad de gebrekkige onderlinge samenhang tussen dit ontwerp van ordonnantie en het gezamenlijk decreet en ordonnantie van 16 mei 2019 betreffende de openbaarheid van bestuur bij de Brusselse instellingen (zie artikelen 4, 6, 13, 14). Vóór het hergebruik moeten de documenten van deze instellingen immers ter beschikking worden gesteld. De terbeschikkingstelling van administratieve documenten wordt echter geregeld door deze gezamenlijke reglementering van 16 mei 2019, die andere weigeringsgronden bevat dan degene die in het kader van het verzoek om hergebruik worden genoemd. Ook de bepalingen betreffende de vergoeding die strikt de terbeschikkingstelling beoogt, zouden tussen de twee teksten moeten worden geharmoniseerd.

Het zou gepaster en logischer zijn geweest om het gezamenlijk decreet en ordonnantie van 16 mei 2019 aan te passen en er een specifiek hoofdstuk aan toe te voegen over het hergebruik van ter beschikking gestelde documenten. De verduidelijking 'In geval van een afwijzende beslissing van het verzoek om hergebruik' is nodig om een duidelijk onderscheid te maken tussen het verzoek om toegang tot informatie geregeld in het gezamenlijk decreet en ordonnantie van 16 mei 2009 en het verzoek om hergebruik (zie art. 6, § 5).

3. Terminologie

Wat het gebruik van 'organismes du secteur public' in de Franstalige tekst van het voorontwerp van ordonnantie betreft, is het van belang om te beslissen of de in de Richtlijn gebruikte terminologie wordt behouden, dan wel of 'organismes du secteur public' moet worden vervangen door 'autorités publiques' (zie art. 3, 1°). Over het algemeen is het aanbevolen om dezelfde terminologie te gebruiken als in de Richtlijn, waarin een onderscheid wordt gemaakt tussen 'organisme du secteur public' en 'organismes de droit public', aangezien publiekrechtelijke instellingen strikt genomen geen 'autorités publiques' zijn. De Raad stelt in dit geval voor om de terminologie in de gehele tekst aan te passen. Bovendien lijkt de precisering van 'entreprises publiques' passend (zie art. 3, 4°, b), en is de definitie van 'disposer' onnauwkeurig (zie art. 3, 6°)

Naar aanleiding van zijn opmerkingen is de Raad van mening dat een herziening van het voorontwerp van ordonnantie aangeraden is.